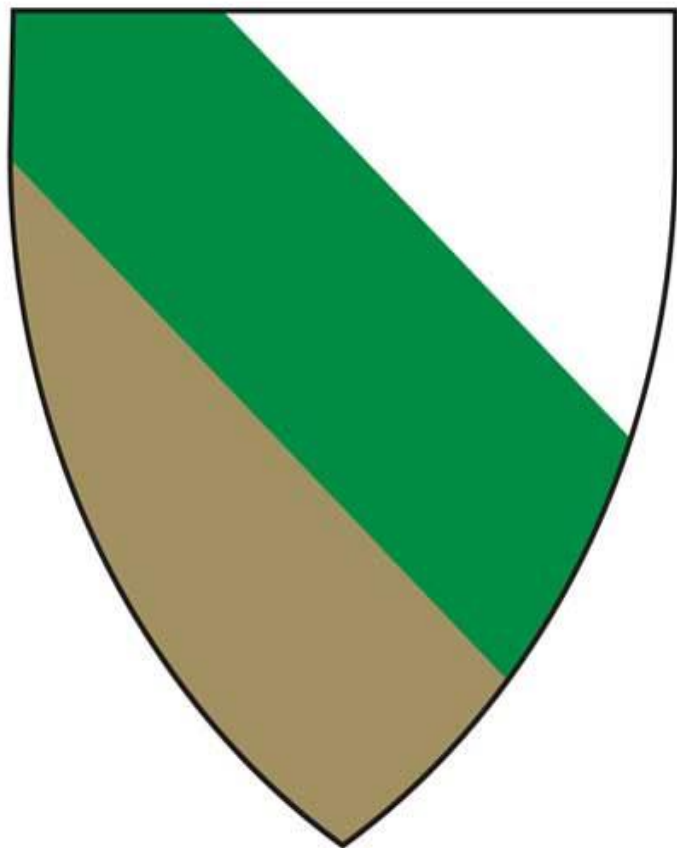

Talavija līdzās Latvijai

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
MUZEJS

© Latvijas Universitātes Muzejs, 2020

© Mārgers Počs, Rūdolfs Rubenis 2020

Par izstādi

- Šogad latviešu studentu korporācijai Talavija aprit 120 gadi kopš tās dibināšanas pie Rīgas Politehniskā institūta 1900. gada 14. decembrī.
- LU Muzejs sadarbībā ar Talavija nolēma godināt šo studentu korporāciju par tās nopelniem Latvijas valsts labā, uzverot studējošās RPI un LU jaunatnes iesaisti Atsevišķajā Studentu rotā, pirmā Latvijas Republikas ārlietu ministra Zigfrīda Annas Meierovica nozīmi mūsdienu Latvijas diplomātijā un lomu latvietības saglabāšanā trimdas latviešu studentos.
- Izstāde balstīta uz Talavijas arhīvā un LU Muzeja krājumā pieejamajiem fotomateriāliem, kas sarindotas tematiski hronoloģiskā secībā: no Latvijas Republikas dibināšanas līdz mūsdienām.

Par Talaviju

- ◆ Savos 120 gados Talavija ir gājusi cauri vētraiņiem pārmaiņu laikiem: sākot ar dibināšanu Rīgā, Krievijas impērijā, evakuāciju uz Maskavu kopā ar Rīgas Politehniskā institūtu Pirmā pasaules karā, atgriešanos Latvijā un piedaloties Latvijas Republikas dibināšanā, iesaistoties Atsevišķās Studentu rotas formēšanā un cīņā par Latvijas neatkarību, darbību starpkaru Latvijas valstī pie LU un trimdā PSRS okupācijas laikā, atjaunošanos Latvijas valstī, brūkot PSRS.
- ◆ Šajos 120 gados Talavija vienojusi izcilas personības, kam bijusi izšķiroša loma Latvijas valsts neatkarības izcīnīšanā, saglabāšanā un atjaunošanā.
- ◆ Korporācija Talavija un Latvijas valsts turas cieši kopā ar viens otru.

Talavija karoga parāde Rīgas Brāļu kapos, 2017. gada 18. novembris
(Talavija arhīvs)

No kreisās uz labo: Edvards Počs (pa kreisi no karoga), Viesturs Markovskis (ar karogu), Jānis Macukāns (pa labi no karoga) un Reinis Cinītis (priekšā)

Latvijas Republikas proklamēšana 18. novembrī

- ◇ 1918. gada 18. novembrī Latvijas Nacionālajā teātrī tika proklamēta Latvijas Republika, kur Talavijas biedri bija gan Latvijas Valsts dibinātāju vidū, gan pildot sabiedrisko kārtības sargu pienākumus, nodrošinot valsts dibināšanas akta netraucētu norisi.
- ◇ Līdzās Talavijai bija latviešu studentu korporācija Selonija, kas iesaistījās arī sabiedriskās kārtības uzturēšanā 18. novembra Svētku aktā.
- ◇ Abas studentu korporācijas no pirmās dienas izrādīja lojalitāti jaunajai Latvijas Republikai. Atsevišķās Studentu rotas korporācijas 18. novembra Svētku akta piemiņas brīdī, 2013. gada 16. novembrī (Talavija arhīvs)

Emīls Gailis, Selonija (pa kreisi no piemiņas plāksnes); Guntis Gailītis, Rīgas Latviešu biedrības priekšsēdētājs (zem E. Gaiļa); Ojārs Rubenis, Latvijas Nacionālā teātra direktors (priekšā G. Gailītim); Edgars Velce, Talavija (blakus G. Gailītim); Andris Bērziņš, Latvijas Valsts prezidents (pa labi no E. Velces); Raimonds Kairovs, Talavija (pa labi no piemiņas plāksnes); Mārtiņš Stīrainis, Selonija (labajā malā).

Aizsargājot Latvijas Republiku

- ◇ 1918. gada 23. novembrī Viļa Olava komercskolā notika Talavijas un Selonijas sapulce, kur tika pieņemts lēmums par visu biedru stāšanos Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos.
- ◇ Tā dzima Atsevišķā Studentu rotas ideja, kas realizējās tā paša gada 29. novembrī.
- ◇ Tā kļuva par vienu no pirmajiem Latvijas nacionālajiem militārajiem formējumiem, kas iesaistījās cīņās pret boļševīku pasludināto Padomju Latviju.

Atsevišķās Studentu rotas karavīri, talavieši, 1919. gada marts
(Talavija arhīvs)

ATSEVIŠKĀS STUDENTU ROTAS KARAVĪRI - TALAVIEŠI

K. CALĪTS, S. NOVICKIS, A. SIETINSONS, A. ŠULMANIS

F. MAROVSKIJS, A. PŪRIS, A. TONE, P. BIRKMANIS

J. RAULINS, P. BRUŅINIĒKS, N. BROŠS, E. ZALPETERS, P. KĪVIETS, E. EGLĪTS, M. EGLĪTS, J. RAMNĪERS, A. DZOLS, J. SKALDERS

H. TEPFERS, M. DZOLS, K. MEDNIS, J. CELMS, D. MUŠKĒ, A. LAUVA, E. SALTUPS, A. STALBE, J. ZĀGERS, V. ALKSNIS

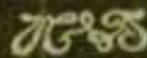

A. HALEZS, V. BITE, J. ADLERS, A. TRAUBERGS, O. KACĒZS, K. TILMANIS, E. ZIMMANS, H. BONDERS, F. KRUSA, J. LĪCIS

A. OŠE, M. LŪMINS, J. TEPFERS

1918 GADĀ 13. DECEMBRĪ PULKSTENS 15^M TALAVIJA NOĻĒMA NODOTIES APSARDZĪBAS MINISTRIJAS RĪCĪBĀ.

O. SĪLIS, J. ŅEVIETS, E. DRONE

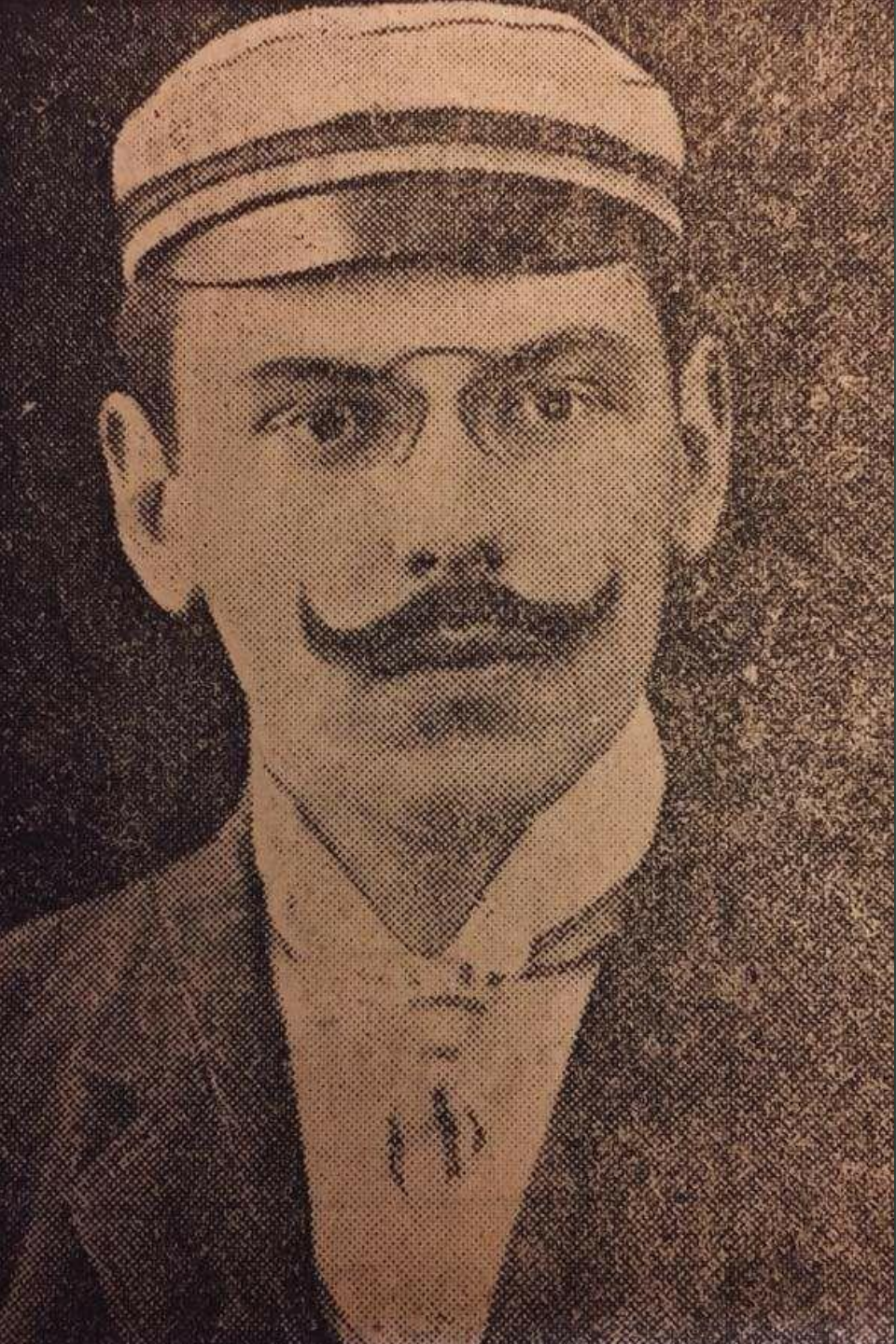
Atsevišķās Studentu rota, Talavija korporanti (Talavija arhīvs)

Markusa Ozola lēgendārais darbs

- ◇ 1919. gada oktobrī-novembrī jauno Latvijas Republiku gribēja gāzt Pāvels Avalovs-Bermonts, uzbrūkot Rīgai. Talavijas kurstdēls Markus Ozols pagrieza tiltu pār Daugavas upi, apturot bermonitešu ienākšanu Rīgā.
- ◇ Šāda rīcība M. Ozolu padarīja par lēgendāru personību Latvijas vēsturē, jo viņš deva laiku Latvijas Armijai sagatavoties Pāvela Āvalova-Bermonta sakaušanai 1919. gada 11. novembrī.

Markus Ozols Latvijas Armijas formastērpā un Talavija biedru kandidāta deķelī (Talavija arhīvs)

Zigfrīda Annas Meierovica nopelns

Talavijas biedrs Zigfrīds Anna Meierovics ir pirmais Latvijas Republikas ārlietu ministrs, kurš starpkaru laikā aktualizēja reģionālo sadarbību starp Baltijas valstīm ar mērķi panākt reģionālas alianses izveidošanu Centrāleiropā un Austrumeiropā Vācijas un PSRS tuvināšanās novēršanai, tādejādi saglabājot jauno valstu neatkarību.

Z. A. Meierovics dāvinājis arī Atsevišķajai Studentu rotai tās karogu, ko ar lepnumu pārmaiņus nes Talavija un citas Atsevišķās Studentu Rotas studentu korporācijas 18. novembrī.

Zigfrīds A. Meierovics Talavija
regālijās (Talavija arhīvs)

Zigrīda Anna Meierovica mantojums mūsdienās

- ◇ Zigrīds Anna Meierovics bija viens no Latvijas politiķiem, kurš ierosināja reģionālu sadarbību starp Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm starpkaru periodā, lai ierobežotu Vācijas un PSRS tuvināšanos.
- ◇ Ukrainas krīze mūsdienās aktualizējusi nepieciešamību pēc reģionālās drošības sadarbības starp Baltijas valstīm, Poliju un Ukrainu Krievijas, tiesiskās PSRS mantnieces, agresivitātes ierobežošanai. Z. A. Meierovica reģionālo drošības politiku mūsdienās manto Latvijas vēstnieks Ukrainā Juris Poikāns, *Talavijas biedrs*.

Juris Poikāns, Latvijas vēstnieks
Ukrainā (Talavija arhīvs)

18. novembra gājienā kā saikne ar Latvijas valsti

- ◇ 1920. gada 18. novembrī pirmoreiz Latvijas studentu korporācijas un citas studentu akadēmiskās mūža organizācijas devās piemiņas gājienā no LU galvenās ēkas uz Rīgas Brāļu kapiem, pieminot Pirmā pasaules karā un tikko aizgājušā Latvijas Neatkarības karā kritušos biedrus par Latvijas valsts neatkarību.
- ◇ Talavijai, kā vienai no Atsevišķās studentu rotas dibinātājām ir tiesības doties gājienā nesot Z. A. Meierovica dāvināto Atsevišķās Studentu Rotas karogu.

Talavijas saime 18. novembra gājienā 2019. gadā (Talavija arhīvs); Eduards Počs (priekšā), Viesturs Markovskis (ar karogu), Jānis Macukans (pa labi no karoga) un Aldis Svajčenkovs (pa kreisi no karoga)

Okupācijā

- ◇ PSRS okupācijas laikā studentu korporācijas Latvijā bija aizliegtas, taču brīnumainā kārtā LVU Vīru kora dziedātāji uzstājās koncertā ar Prezidiju Konventa Vīru kora frakām un studentu korporāciju atribūtiķu.
- ◇ Šī paradoksālā vēstures lappuse izskaidrojama ar faktu, ka kora dziedātājiem tajā laikā vēl nebija kora koncerttērpu. Tamdēļ uz pagaidu laiku izmantoja studentu korporāciju apģērbu.
- ◇ Talavija palika kopā ar neatkarīgās Latvijas ideju, neskatoties uz okupācijas laiku.

Latvijas Valsts Universitātes vīru koris ar Prezidiju Konventa vīru kora frakām LU Lielajā aulā, 1958. gadā (Talavija arhīvs)

Trimdā

- ◇ PSRS okupācijas režīma represijas piespieda Talaviju un citas studentu korporācijas doties trimdā uz Rietumvāciju, no kuras pēc Otrā pasaules kara sākās izceļošana uz citām aizokeāna valstīm.
- ◇ Talavija apmetās ASV, Kanādā, Austrālijā, Zviedrijā, Anglijā u.c., kur izveidoja savas korporācijas kopas.
- ◇ Šajos apstākļos Talavija un citas korporācijas nepazaudēja savu saikni ar Latvijas valsti, jo neatlaidīgi turpināja atgādināt par tās eksistenci visu 50 okupācijas gadus.

No kreisās uz labo: Latvia, Fraternitas Academica, Selonija, Talavija, Fraternitas Lataviensis un Fraternitas Cursica Latvijas Republikas Simtgadē, Toronto (Kanādā) (Talavija arhīvs)

Nacionālā atmoda

- ◇ 20. gs. 80./90. gadu mijā PSRS notika demokratizācija, kas sekmēja studentu akadēmisko mūža organizāciju darbības atjaunošanos Latvijā.
- ◇ PSRS okupācijas beigās pārmaiņu apstākļos Talavija iesaistījās A!S!R! karoga rehabilitācijā Latvijā. Pirms tam aptuveni 50 gadus A!S!R! karogs bija aizliegts, jo padomju totalitārā vara nepieļāva jebko, kas simbolizēja neatkarīgu Latvijas valsti.

ASR karoga atjaunošana LU Lielajā aulā 20. gs. 80./90. gadi (LU Muzeja krājums)

Mūsdienās

- ◇ Talavija ir patriotiska studentu biedrība, kuras pamatprincipi ir draudzība, godaprāts, tautība un izglītība. Talavija visādi atbalsta savus biedrus un nodarbojas ar labdarību. Talavija sadarbojas ar draudzīgām studentu korporācijām lai stiprinātu Latvijas valsti.
- ◇ Draugu loks manto tradīcijas paaudžu paaudzēs, un atceras savus talavus, tādus kā Z. A. Meierovics, Markus Ozols u.c. – Latvijas valsts patriotus.
- ◇ Talavu draugu loks ir plašs – Latvijā, Igaunijā, Lietuvā, Ukrainā, Polijā, Vācijā, ASV, Kanādā, Austrālijā u.c.

Talavija biedri semestra noslēguma svinībās pie Cēsvaines pils, 2017. gada 4. jūnijā (Talavija arhīvs)

Citi Ievērojami talavieši

Vilis Olavs Plute, sabiedriska darbinieks

Pauls Sakss, operdziedātājs

Ādolfs Bļodnieks, politiķis

Hugo Celmiņš, politiķis

Mārtiņš Nukša, arhitekts

Mārtiņš Prīmanis, LU rektors

Pēteris Dardzāns, Imantas pulka komandieris

Augusts Malvess, arhitekts

Indriķis Blankenburgs, arhitekts

Knuts Lesiņš, rakstnieks

Georgs Nagobads, ārsts

Uldis Streips, Čikāgas Piecīši

Uldis Ievāns, Čikāgas piecīši

Jānis Rapa, grāmatizdevējs

Edgars Andersons, vēsturnieks

Jānis Kukainis, sabiedriska darbinieks

Jānis Eichmanis, LV vēstnieks

Elmārs Blūms, fiziķis un akadēmiķis

Valdis Pīrāgs, ārsts un akadēmiķis

Mārcis Leja, ārsts un akadēmiķis

Aigars Jirgensons, ķīmiķis un akadēmiķis

Uldis Rutkaste, ekonomists

Ivars Sīka, virsnieks

Jānis Bolis, LV konsuls ASV

Andris Bērziņš, LV konsuls ASV

Roberts Kukainis, LV konsuls ASV

Tālis Sēja, LV konsuls ASV

Talavija pie Zigfrīda A. Meierovica pieminekļa Rīgas Meža kapos, Studentu akadēmisko mūža organizāciju gājiens, 2018. gada 18. novembris (Talavija arhīvs)